

Festa Major de Sant Zenon / Zenó

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Arenys de Mar

Coordenades:

Latitud: 41.57942162041
Longitud: 2.5515666604042
UTM Est (X): 462619
UTM Nord (Y): 4603179

Classificació

Número de fitxa: 08006 - 400
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVI-XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Himne a sant Zenon / Zenó](#)

[Llegenda dels sants patrons d'Arenys de Munt i d'Arenys de Mar](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 21/04/2023 - 09:57

Descripció

Sant Zenó és la Festa Major gran d'Arenys de Mar i se celebra el 9 de juliol amb tota mena d'activitats adreçades a tots els públics. Però el senyal d'inici de la festa és la repicada de campanes de la vigília, anunciant la solemnitat de Sant Zenó. Una figura del Sant es baixa a l'altar major i se li posa un pom de verol: raïm i les fulles d'una vinya d'Arenys de Mar. A l'endemà, dia del patró, es fa el pregó amb un brindis popular i al vespre, un dels esdeveniments més esperats de les festes: pregó de l'Himne i res de les Completes, a l'església de Santa Maria. En acabar les Completes, s'obren les portes de l'església i, amb tot el públic que s'aplega al voltant es canta l'Himne a Sant Zenó. S'acaba amb una gran traca final. La nit, però, continua amb les barraques a la platja de la Picòrdia i el ball de Festa Major, a la Riera.

Durant uns dies es concentren una sèrie d'activitats ludicofestives al voltant de Sant Zenon on hi caben tota mena de manifestacions. Trobem concerts tots els dies, de música sacra, popular, tradicional i moderna, amb orquestres i grups diversos. També activitats populars amb festes de carrers o gastronòmiques; activitats tradicionals, com els gegants, cercaviles, o correfocs. Així com activitats culturals, itineraris, visites guiades, conferències, o exposicions. També hi ha un programa especialment dedicat a la mainada. Sense oblidar, és clar, els actes litúrgics, com l'Ofici de Festa Major i la Missa de difunts.

Gairebé s'enllaça amb la festivitat de la Mare de Déu del Carme, que se celebra el 16 de juliol.

Observacions:

A l'enllaç del Trencadís, de la Biblioteca municipal Fidel Fita, es poden consultar els programes de la Festa Major de diversos anys. Josep Maria Pons i Gurí (2004) fa una evocació de com vivia ell la festa als voltants de 1914.

Història

El 3 de juny de l'any 1664, la universitat (municipalitat) de Santa Maria d'Arenys de Mar, per mitjà dels seus jurats i consell, compromentent-se per ells i pels esdevenidors, va decidir que, des d'aleshores endavant, se celebrés cada any la festivitat de sant Zenó el dia 9 de juliol, tal com si fos diumenge, abstenint-se de treballar i fent-se públic, des de la trona de l'església o a peu d'altar, com a les altres festes de precepte. Aquest vot de vila fou decidit en presència del notari Rafael Bonamich d'Arenys de Mar i el trobem registrat en el seu protocol. I el bisbe de Girona ho aprovà amb decret de 16 de juny de 1664, per tal que ja es pogués celebrar la festa de sant Zenon aquell any mateix.

Gairebé simultàniament, els arenyencs es pre-pararen per al gran esdeveniment de la primera festa de sant Zenon i encarreguen un reliquiari d'argent a Jaume Vilarrasa, argenter de Barcelona, per a exhi-bir part de les relíquies i costà 78 lliures, 3 sous i 6 diners, import pagat el mateix dia 9 de juliol diada del sant de l'any 1664.

A darreries de l'any 1679 els jurats i el consell determinaren de celebrar mercat els dissabtes de cada setmana i fira els esmentats dies 9 i 10 de juliol. Però res d'això podia ser sense la deguda llicència, que en els llocs reials corresponia al rei i, en els pobles de jurisdicció de baró —i entre aquests hi havia Arenys—, pertanyia al seu senyor, que en el nostre cas era el Marquès d'Aitona, Guillem Ramon de Montcada i de Portocarrero.

El tràmit ordinari per a l'obtenció de la llicència de mercat i fira, era demanar-la per conducte del Governador General resident a Hostalric, on radicava la capitalitat del Vescomtat de Cabrera, però s'aprofità l'avinentesa d'un viatge a Madrid de l'arenyenc Josep Pasqual i Lleu abans esmentat. Un assentament del Llibre de Clavaria de la universitat d'Arenys de Mar ens ho confirma i, de passada, ens fa saber el que

calgué pagar per la llicència i el cost de la redacció de la sol·licitud presentada." La gestió de Josep Pasqual fou un èxit i, pocs dies després del seu retorn, es reberen les oportunes lletres de la Senyoria. La llicència es concedeix el 10 de febrer de 1680 per la Marquesa d'Aitona, missenyora Anna de Silva, en la seva condició de tutora i curadora del seu nét Guillem Ramon de Montcada.

L'Església parroquial que, des de l'any 1585, s'havia estat sufragània de la de Sant Martí d'Arenys d'Amunt i era regida per un Vicari designat pel rector d'aquesta, l'any 1781 fou des-lligada dels vincles amb l'església matriu i va tenir rector propi. Aquest primer rector independent de la parròquia d'Arenys de Mar, que fou mossèn Guerau Gelpí, tal com acostuma esdevenir quan hi ha canvis on els nous no troben prou bé el que han fet els predecessors, no resultà una excepció. Fins aleshores, el patrocini de sant Zenon havia estat un fet indiscutible que, per costum, s'anava repetint any darrera any i d'allò ja no hi havia qui cregués necessari cercar papers de 117 anys enrera. Mossèn Gelpí, desconexor del vot de vila i de la confirmació episcopal d'aquest de l'any 1664, volia eliminar la festa i suprimir la processó i, fins i tot, feu afegir a la Consueta de la Comunitat de Preveres "no hi ha obligació de ohir Missa per no ser festa". Tant la Comunitat de Preveres com els regidors de l'Ajuntament, van discrepar del rector i acudiren al bisbat i, davant d'això, el Vicariat General va disposar que tot continués com abans, sense introduir cap innovació.

Bibliografia

PONS I GURI, Josep Maria (1989). El mercat i la fira; dins Programa de Festa Major de l'any 1989; pp.10-25.

PONS I GURI, Josep Maria (1995). Sant Zenon. Patró d'Arenys de Mar; dins el Programa de Festa major de l'any 1989; pp. 21-42.

PONS I GURI, Josep Maria (2004). La festa de Sant Zenon en el record de la infantesa; dins el Programa de Festa major de l'any 2004, pp.32-40.

Enllaços d'interès:

[Fons locals de les biblioteques de la Diputació de Barcelona](#)

